UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti matthei ap[osto]li.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

honorem virtutis opera. ſed pro
pter bonum ipſius virtutis.

N feſto ſā
cti matthei a-
poſtoli eſt euā
gelium. Cum
trāſiret ieſus
&c. Matt. ix.
Circa qd poſ-
ſunt diſputari ſequētes queſtio-
nes. ¶ Prima. vtrum mattheus
euangeliſta conuenienter inter
alios euangeliſtas deſignatur fi
gura hominis. ¶ Secūda. vtrū
cōuerſio & ſequela matthei fuit
miraculoſa. ¶ Tertia. vtrū mat-
the' fuit immediate de teloneo
vocatus ſiue aſſumptus ad apo-
ſtolatum.

D primaz
queſtionez ſic
ꝓceditur. et vi
detur ꝙ beat'
mattheus non
conuenienter
alios euange-
liſtas deſignat' eſt in figura ho-
minis. ¶ Primo ſic. matthe' nō
eſt locutus ſapientius aut nobi
lius ꝙ ceteri euangeliſte. qꝛ eo-
dem ſpiritu edocti ſunt. ergo nō
videtur cōuenienter ꝙ ipſe plus
deſignat figura rationalis ani-
malis ꝙ alij. ¶ In oppoſituz eſt
ꝓpheta ezechielis que deſignat
euz ſic. Ezechiel. j. ¶ Reſpōdeo
dicendum ꝙ cōueniēter beatus
mattheus deſcribitur in figura
hominis. Ubi notandū ꝙ per fa
cies q̄ttuor quas vidit ezechiel
in animali vno deſignātur quat-
tuor euangeliſte. ſeu quattuor
euāgelia ab eis deſcripta de do-
mino noſtro ieſu chriſto. facies
autem deſignantur ſm materiā
principalem cuiuſlibet euange-
lij. quia licet quodlibet euange-
lium loquatur de omnibus quā
ſi que alia loquuntur. quodlibet
tamen principaliter reſpicit vnā
determinatam materiam. Un-
de ſicut in facie aquile euange-
lium iohannis. quod deſcribit
precipue eius diuinitatem. In
facie bouis euangelium luce.
quod deſcribit ſacerdotium. In
facie leonis euangelium marci.
quod deſcribit regnū. Ita in fa-
cie hois deſignatur euāgelium
matthei. qꝛ principaliter de xpi
humanitate tractat. Deſignatur
etiam mattheus per faciē homi
nis. qꝛ homo eſt animal rationa
le manſuetum & ciuile. ſic mat-
the' vixit rationabiliter manſue
te & ciuiliter. non ciuilitate poli
tica. ſed ciuilitate qua efficiunt
ciues ſanctoꝝ domeſtici dei ſup
edificati ſup fundamentum apo
ſtolorum & ꝓphetaꝝ ſm ꝙ dicit
apoſtolus ad eph. ij. ¶ Ad ratio
nem in oppoſitum reſpondet ne
gando ꝯſequentiaz. qꝛ alia ratio
ne deſignatur in figura hominis
mattheus ꝙ ſit illa. non enim qꝛ
rationabilius. quia omnes ſa-
pientiſſime locuti ſunt. ſed ra-
tione materie de qua principa-

liter in euangelio ſuo loquitur.

D ſecūdam
queſtionē ſic ꝑ
ceditur. Et vi⸗
detur ꝙ ei⁹ con
uerſio non fue
rit miracl'oſa.
¶ Primo ſic.
ipſe mattheus non videt̃ aliud
egiſſe cum a chriſto fuerit voca⸗
tus ꝙ̄ alij apoſtoli audiuit vocez
xp̄i vocātis. ⁊ ſecutus eſt. ita fe⸗
cerunt alij. ſed alioꝝ ꝯuerſiones
nō dicunt̃ miraculoſe. ergo nec
matthei. ¶ Scd̄o ſic. ſi miraculo
ſa fuiſſet eius cōuerſio celebra⸗
retur. ſicut celebratur conuerſio
ſancti pauli que mirabilis fuit.
ſed iſta nō celebrat̃. ergo non vi⸗
detur dicenda miraculoſa. ¶ In
oppoſitū videtur dicere gloſa q̄
dam. ꝙ ideo inter miracula nar⸗
ratur eius conuerſio. qꝛ videbat̃
miraculoſa. ¶ Rn̄deo dicendū.
ꝙ cōuerſio matthei fuit mirabi⸗
lis ex multiplici pte. Primo ex
parte xp̄i vocātis. qꝛ xp̄s vocauit
eum adhuc a malis nō deſiſtentē
qꝛ occupatū in teloneo vocauit
ad gratiam. ⁊ hoc ideo vt nullus
deſperaret. j. Coꝛ. j. Uocat ea q̄
nō ſunt vt ea que ſunt. Et. j. Joh.
iiij. In hoc eſt caritas. nō qꝛ nos
dilexerimus deū. ſ; quoniā ipſe
prioꝛ dilexit nos ⁊c. Scd̄o mira
bilis fuit ex parte vocati. quo⸗
niam ita ſubito ad vnicū verbuz
ſecutus eſt chriſtum ſine viſo mi
raculo aliquo. et hoc nimirum.
quoniam vt dicit hieronymus.
Fulgoꝛ quidam maieſtatis diui
nitatis in ipſius chriſti facie re⸗
lucebat. cuius virtute omnes ad
ipſum trahebantur ſicut ferrum
ab adamante p̄s. Dixit et facta
ſunt. Tertio fuit mirabilis ex
parte officij de quo vocatus eſt.
nam vocatus eſt de teloneo ſicut
petrus de piſcatione. Et ſm̄ chry
ſoſto. ſicut piſcatoꝛe nihil eſt vi⸗
lius ſic telonei officio nihil eſt de
terius et periculoſius. quia tale
officium vix aut nunꝙ̄ ſine pec⸗
cato exerceri poteſt. ſicut dicit
beatus gregoꝛius. ¶ Ad ratio⸗
nes in oppoſitum. ¶ Ad primaꝫ
reſpondetur. ꝙ aſſumptum eſt
falſuz vt patet ex euangelio ioh.
j. Quoniam ad verbum ioha⸗
nis baptiſte dicentis. Ecce agn⁹
dei. Andreas et iohannes ſecuti
ſunt chriſtum. ⁊ poſtea andreas
vocauit petrum dicens. Inueni
mus meſſiam. ⁊ ſic de aliquibus
nullum iſtoꝛum preceſſit. in vo⸗
catione autem matthei verbum
chriſti. Sequere me. ¶ Ad ſecun
dam reſpondetur. negando con⸗
ſequentiam. Et ratio eſt. qꝛ non
eſt ſimile de cōuerſione matthei
et pauli. Tum primo. quia mat⸗
theus non ſeuiebat contra eccle
ſiam ſicut paulus. et ideo eccle⸗
ſia propter maximam leticiam
quam habuit de eius conuerſio⸗
ne celebrat de ea. Tum ſecundo.
qꝛ mattheus vocatus eſt a chri⸗
ſto anteꝙ̄ celos aſcenderet. pau
lus poſtea.

D tertiam
queſtionez ſic
ꝓcedit. Et vi
detur ꝙ beatꝰ
mattheus nõ
fuerit vocatꝰ
ſtatim a telo-
neo ad ſtatuz
apoſtolatus et perfectionis.
¶Dicit em̃ gregorius ſuꝑ Oſee
Nemo repente fit ſummus. ſed
ſtatus apoſtolicus et perfectio-
nis euangelice eſt ſummus ſta-
tus humane vite. ergo mattheꝰ
nõ fuit vocatꝰ ad ſtatũ perfectio
nis ⁊ apoſtolatꝰ. ¶In oppoſituz
eſt hierony. ſuꝑ euãgeliũ p̃ſens.
qui ait ꝙ de publicano repente
fit apoſtolꝰ. Et beda dicit ſuper
lucam. De publicano in apoſto-
lum. de telonario in euãgeliſtaz
fit mutatꝰ. Et quedã glo. Luc. v.
ꝙ nullã prorſus cogitationẽ vel
reſpectũ hmõi vite ſibi reſerua-
uit qđ eſt ꝑfectionis euãgelice.
ergo ſtatim vocatus eſt ad ſta-
tu apoſtolatus ⁊ perfectionis.
¶Reſpõdeo dicẽdũ iuxta ſctm̃
tho. in quolibeto. v. (arti. xxi) ꝙ
queſtio iſta quodãmodo ex ver-
bis euãgelij determinari poteſt.
Si em̃ loquimur de apoſtolatu
manifeſtũ eſt ſm narrationem
matthei. marci. ⁊ luce. ꝙ dñs pꝰ
vocationẽ matthei aliquãto ſpa
cio temporis interiecto ex ſuis
diſcipulis duodecim apl'os ele
git. inter quos vnꝰ fuit mattheꝰ.
⁊ ſic pꝫ ꝙ ſtatim a ꝓncipio fuit
vocatus ad diſcipulatũ xp̄i. non
aũt ad apoſtolatũ. niſi ſm preor-
dinationẽ xp̄i. qui euz in apoſto
lum ſumendũ diſpoſuerat. ⁊ ſm
hoc intelligẽda ſunt verba hie-
ronymi et bede. Si aũt loq̄mur
de perfectione euãgelica ſic ma
nifeſtũ eſt ꝙ ſtatim a p̃ncipio vo
catꝰ eſt ad ſtatũ ꝑfectionis. dicit
em̃ Luc. v. ꝙ ſurgẽs relictis oĩ-
bus ſecutꝰ eſt eũ. qđ etiã ad diſci
pulatũ xp̄i ꝑtinet. ſm illud Luc.
xiiij. Niſi q̄s renũciauerit oĩbus
que poſſidet nõ poteſt meus eſſe
diſcipulꝰ. ¶Ad argumentum in
oppoſitũ r̃ndetur. ꝙ ſummũ in vi
ta humana poteſt accipi duplici
ter. Uno modo ſm cõparationẽ
ad ſtatum. ſm ꝙ in humana vita
vnus ſtatꝰ eſt maior alio. ⁊ aliq̄s
eſt ſummꝰ. ⁊ ſic nihil ꝓhibet ali-
quẽ fieri repẽte ſummũ. i. attin-
gere ad ſtatũ ſummũ. ⁊ hoc ap-
paret tam in vita ſpũali q̄ ſecu-
lari. Inueniũtur em̃ aliq̄ a pueri
cia ad ſtatũ religionis q̄ eſt ſtatꝰ
perfectionis aduolaſſe. vel ꝓpo
arbitrio. ſicut iohãnes baptiſta
⁊ beatꝰ benedictꝰ. Uel etiã deuo
tione parentũ. ſicut alij q̄ mona-
ſterijs tradũtur a parẽtibꝰ. Sic
em̃ nõ oportet ꝙ aliq̄s exerceat
in ſeculari vita anteq̄ ad reli-
gionẽ tranſeat. ſicut nõ apparet
ꝙ aliq̄s exerceat in laicali vita
anteq̄ clericus fiat. Similiter
etiam aliq̄ repẽte aſſumũtur ad
regnũ. vel ab ipſa puericia ſicut
ſalomõ ⁊ iozias reges iuda. vel
etiam ex vltimo ſtatu ſicut ſaul.

Et eccleſiaſtes.iiij.dicitur.ꝙ de
carcere cateniſqꝫ interduz quis
ad regnum egredit. Alio modo
poteſt dici ſummū ſm corpora-
tionē graduū q̄bus perficit per
fectio vnius hois.⁊ ſic intelligit
gregorius ꝙ nemo repēte fit ſum
mus. Dicit em̄ augu.ſup canoni
ca iohānis.ꝙ caritas nō mox vt
naſcitur pfecta eſt.nam vt perfi
ciatur naſcitur.cum fuerit nata
nutrit.cū fuerit nutrita robora
tur.cū fuerit roborata perficit.

IN feſto ſā
cti michaelis
eſt euāgeliū.
In illo tēpo-
re Acceſſerūt
diſcipuli ⁊c̄.
Matt.xviij.
Circa qđ poſ
ſunt diſputa-
tari ſeq̄ntes
queſtiones. ¶ Prima.vtrū ange
li ſint a deo cuſtodie hoim depu
tati. ¶ Scđo.vtrū angeli p exe-
cutionē miniſterij a ꝯtemplatio
ne diuina retardētur. ¶ Tertio.
vtrum angeli ad cuſtodiā hoim
deputati quādoqꝫ relinquāt ho-
mines q̄bus ad cuſtodiā deputāt.

AD primaz
queſtionez ſic
ꝓceditur. Et
videtur ꝙ an-
geli non ſunt
deputati cuſto
die hominuz.
¶ Primo ſic. deus eſt cuſtos ho
minum. Job.vij.ſufficientiſſimus
per ſeipſum.ergo nullū aliuz ad
cuſtodiam hominuz deputauit.
¶ Secūdo ſic.cuſtodia ⁊ cōſer-
uatio hoim eſt per gratiam.ſed
gratiā deus aie immediate in-
fundit.⁊ nō p angelos.ergo ⁊c̄.
¶ Tertio.cuſtos ponitur alicui
aut ꝓpter imbecillitatē vt iuue-
tur ⁊ defendat.aut ꝓpter igno-
rantiā vt inſtruat ſed homo po-
teſt p ſe cognoſcere ea que ſunt
ſibi faciēda per legem naturalē
cordi impreſſam.⁊ poteſt etiam
exequi per arbitrij libertatē.er-
go videtur ꝙ cuſtodia angelica
nō indigeat. ¶ Quarto.cuſtodis
eſt retrahere cuſtoditum ab his
que ſūt ſibi nociua. ſꝫ angeli nō
retrahunt hoies a peccatis.cuꝫ
multotiens in peccata precipi-
tari videamus .ergo videt ꝙ an
geli hominū cuſtodes non ſint.
¶ In oppoſitū eſt euangeliū pre-
ſent.in quo dicit.ꝙ angeli eorū
ſcilꝫ cuſtodes.qꝛ aliter nō ſunt
hominū. ¶ Secūdo eſt illud ps.
Angelis ſuis deus mādauit de
te ⁊c̄. ¶ Reſpōdeo dicēdū ꝙ an-
geli deputati ſunt ex diuina pro
uidentia ad cuſtodiā hoim. Pa-
tet pmo cōcluſio.quia deus pro
nior eſt ad miſerendū q̄ ad pu-
niendum. ſed deus hoibus de-
dit demones ad exercitiū.vt ha
betur ad Ephe.vlt. Non eſt no-
bis colluctatio ⁊c̄.ergo videtur
ꝙ multo fortius dedit angelos
ad cuſtodiendū. ¶ Secūdo ſic.
(vt habetur ſcđo ſentē.diſti.xi.